

Supervize

Supervize

- Supervize - **dohled, dozor, kontrola**
(Slovník cizích slov, 1996) – *poněkud negativní/kontrolní konotace*
- Supervize v pomáhajících profesích je převážně!!!
chápana jako „pomoc, podpora“, ne kontrola.
- **Supervize** - použití v **různých oborech** (sociální práce, psychologie, management...), stále častěji i v **pedagogické oblasti** (práce s učiteli, vychovateli apod.)

Vymezení a účel supervize

- ... interakce mezi dvěma (více) jedinci za účelem **sdílení určitých poznatků**
- ... **oceňování** profesionálních kompetencí
- ... poskytování **zpětné vazby** s cílem **rozvoje** nových kompetencí (McIntosh, Phelps, 2000)
- ... konzultace, pomocí které jedinci, týmy a organizace **reflektují** své chování a vykonávání práce (European Association for Supervision – www.supervision-eas.org)
- ... vytváření **bezpečného prostoru** pro získání **nadhledu**
- ... **podpora** při objevování variantních **možností** (Havrdová, Kalina, 2003)
- ... **zhodnocení** dovedností, zkušeností a osobního nadání pro výkon (Carroll, Tholstrupová, 2004)

Proč je dobré učit se poskytovat kolegiální podporu - supervizi?

Strukturované formy kolegiální podpory:

- poskytují bezpečí, sebevědomí
- pomáhají zvládat pochybnosti a nejistoty
- poskytují techniky a strategie
- odvrací nebezpečí náhodného eklekticismu

Hlavní efekt věci:

- podpořit profesní růst a postup v kariéře
- neztratit zájem o práci, rozvíjet ji.... (proti vyhoření)
- psychohygienu

Formy supervize

- Supervize individuální

(může být **přímá** – supervizor přímo sleduje práci pracovníka s klientem a poskytuje zpětnou vazbu, nebo **nepřímá** - supervizor hovoří s pracovníkem o případě)

- Týmová supervize (supervize vybraného případu v týmu)
– může jít např. i formu Bálintovské skupiny (KRATOCHVÍL,

Stanislav. *Základy psychoterapie*. Praha: Portál, 2006) nebo Wikipedie.

Hodnotící a nehodnotící podpora?

Stejný „systemický“ model jako v práci s klientem

Pomoc

Klient spolurozhoduje

Sociální kontrola

Pracovník rozhoduje

terapie

vyjasňování

poradenství

přesvědčování

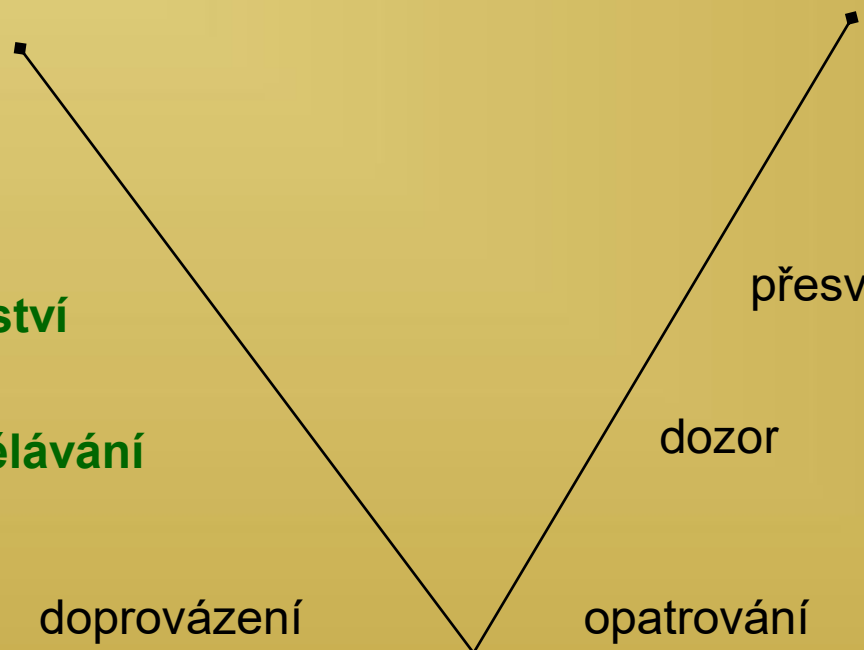
vzdělávání

dozor

doprovázení

opatrování

**PRACOVNÍKOVA
VOLBA**

První kroky supervize

1. Krok – **kontakt , bezpečí**

2. Krok – **objednávka**

Objednávka – Nabídka = **Zakázka.**

Objednávka a vztah (Rogers) jsou
nejdůležitější, pak techniky

Využívání různých **technik** (podobně v práci s klienty) –
aktivní naslouchání, otevřené otázky, metafora...

OBLASTI zaměření supervizora

Na co se zaměřit v supervizi (případová supervize)

- O co jde? Jak **téma, situaci** prezentuje klient. Jde o více témat? (Vazba k objednavce)
- Jaké pracovník volil **strategie** a intervence (Jak postupoval v práci s klientem?)
- **Teorie a výuka** – nabídneme, co chybělo.

Můžeme sledovat **Paralelní procesy** (jak se do postupů a vztahů promítá minulé zkušenost, vlastní problém... smíchává se pracovní a osobní... může vést k reformulaci objednávky)

Etika a profesionalita (zda je vše profesionální a v souladu s etikou)

Role supervizora

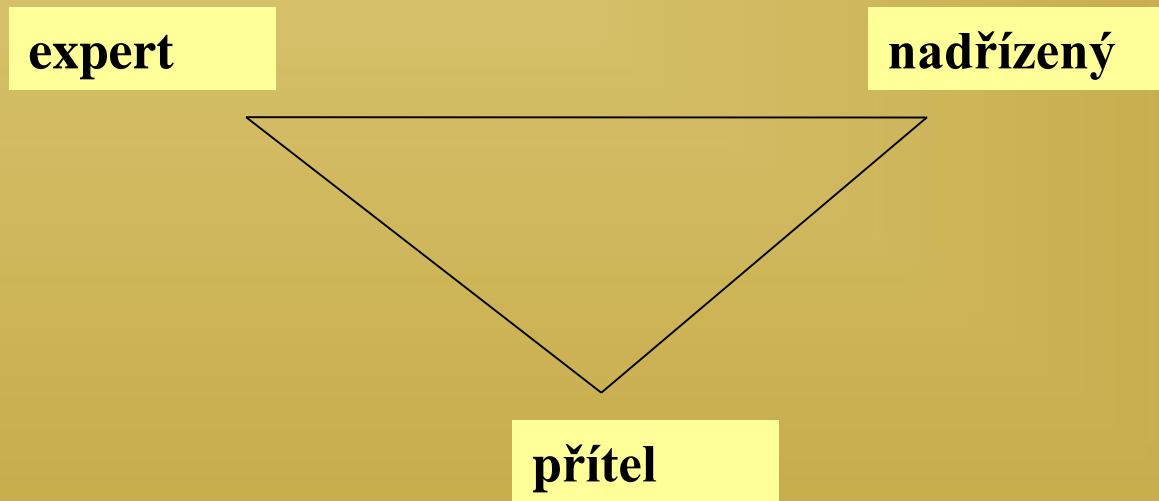
- Poskytuje podporu
- Učitel – pomáhá pracovníkovi v rozvoji, je alespoň rámcově odborníkem na téma (profesi), je schopen poskytnout zpětnou vazbu
- Manažer – odpovídá za proces, zodpovídá se organizaci, pro kterou pracuje
- Supervizor má odpovědnost k supervidovanému, organizaci a nepřímo ke klientovi, o kterém se hovoří.

Vztah

- partnerství
- učící se vztah
- pracovní spojení
- pozice nad.....?

Vztah v supervizi (podle pojetí supervize)

- Hierarchický vztah může být problémový

Vztah

Rogers – definice vztahu: akceptace, kongruence, empatie

Rizika vztahu:

- výhradně terapeutický vztah, spojenectví
- spirituální spojení
- přenosy a protipřenosy
- hodnocení (pokud není součástí), kritika člověka
- poučování

Profesionalita a etika

- ◎ Užitečnost
- ◎ Neškodit (nekompetentnost)
- ◎ Věrnost (držet se smlouvy, pozor na sliby)
- ◎ Samostatnost (právo klienta i supervizora volit)
- ◎ Péče o sebe (duševní zdraví)
- ◎ Neutralita (zůstat neutrální, i když jsme vtaženi...)
- ◎ Rovnoprávnost - neobětovat se pro „klienty“ (drama v trojúhelníku)
- ◎ **Zásada 3 E**

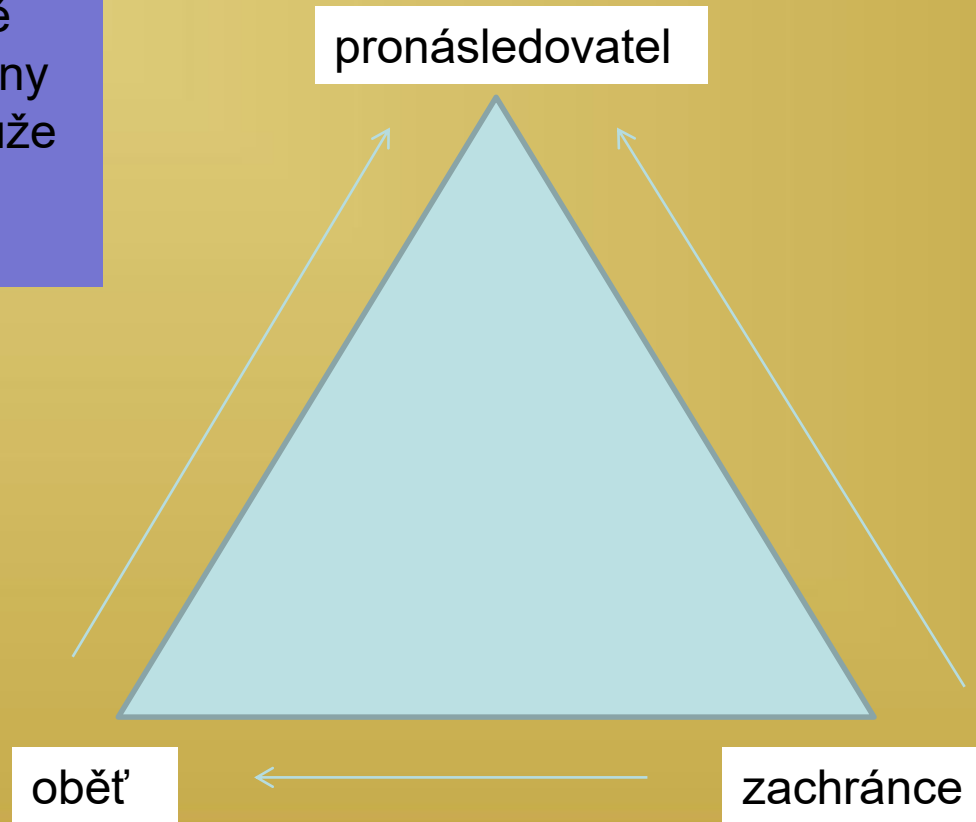
Etické principy

- Stejně jako u práce s klientem (vzdělání supervizora, mlčenlivost, respekt k cílům... akceptace apod.)
- Pozor na přebírání odpovědnosti
- https://www.supervize.eu/wp-content/uploads/eticke_zasady_eas.pdf

Drama v trojúhelníku

Stephen Karpman
(ne-přebírání odpovědnosti)

Lidé spontánně přebírají všechny role. Někdy může být vztah patologický.

Drama v trojúhelníku

- **ZACHRÁNCE** - pomáhá na svůj úkor, dělá víc, než je požadováno, dělá, co dělat nechce, podceňuje
- **OBĚŤ** – odmítá ego stav dospělého, bezmocný, vzdává se odpovědnosti, obviňuje,...
- **PRONÁSLEDOVATEL** – jedná na úkor druhého, jedná ve svůj prospěch, ve svém zájmu, může ublížit i nevědomě....

Pronásledovatel je asertivní, záchránce je pečující a oběť je zranitelná.

Drama: i z oběti i ze záchránce se snadno může stát pronásledovatel, ze záchránce oběť.

Je třeba trojúhelník – všechny role udržet ve zdravé rovině. (Dospělý vztah)

Problémové situace a problémové typy

Problémový supervidovaný

- Neví, co od supervizora očekávat, nechápe jeho roli, neumí vyjádřit objednávku
- Málo kvalifikovaný pracovník, nedělá pokroky
- Nedobrovolný - neochotný, resistantní
- Osobnostně hraniční
- Škodící (problematické je porušení důvěry)

Práce s problémovými typy

- Je třeba očekávat hloupé otázky a být na ně připraven
- Je třeba očekávat odpor typu ANO, ALE...
- Je třeba dobře poslouchat a mluvit, až supervidovaný vše dopoví
- Je třeba přijmout, že nedokážeme odpovědět na vše
- Nepracujeme a neřešíme problémy za klienta, vedeme jej k aktivitě
- Je třeba si určit limity, za které nejdeme (např. když klient chodí pozdě...nedodrží dohodnuté... apod.). Stojí nám to za to?

Jak vybrat supervizora atd.

- Co považují za chyby supervizora
- Jak supervizora vybrat
- Jak se supervizorem vyjednat „zakázku“
- Jak vytvořit podmínky pro supervizi

Vzdělávání supervizorů

- Nahlédněte do katalogu profesí... je vzdělání jasně „předeepsané?“
- Výcvik se zkouškou – řada poskytovatelů
- U nás mj. ČIS, ASUPP

<https://www.supervize.eu>

[/https://asupp.cz/](https://asupp.cz/)

- Seznamy supervizorů
- Supervizor se učí z reflektované zkušenosti (má svého supervizora)

Literatura:

Hawkins, P., & Shohet, R. (2004). Supervize v pomáhajících profesích. Praha: Portál.

Carroll, M., & Tholstrup, M. (Eds.).(2004). Integrativní přístupy k supervizi. Praha: Triton.

Asociace supervizovů v pomáhajících profesích <https://asupp.cz/>